

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 149*

“Για την απασχόληση και τους όρους εργασίας και ζωής του νοσηλευτικού προσωπικού”

Η Γενική Συνδιάσκεψη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, που συγκλήθηκε στη Γενεύη από το Διοικητικό Συμβούλιο του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας και συνήλθε εκεί την 1η Ιουνίου 1977, στην εξηκοστή τρίτη σύνοδό της, Αφού αναγνώρισε το βασικό ρόλο που διαδραματίζει το νοσηλευτικό προσωπικό μαζί με τους άλλους εργαζομένους στον τομέα της υγείας, για την προστασία και τη βελτίωση της υγείας και της καλής διαβίωσης του πληθυσμού, Αφού αναγνώρισε ότι ο δημόσιος τομέας ως εργοδότης του νοσηλευτικού προσωπικού θα έπρεπε να διαδραματίσει ενεργό ρόλο για τη βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης και εργασίας του νοσηλευτικού προσωπικού, Αφού διαπίστωσε ότι η σημερινή κατάσταση του νοσηλευτικού προσωπικού πολλών χωρών, η οποία χαρακτηρίζεται από έλλειψη ειδικευμένων προσώπων και από μία ακατάλληλη, ορισμένες φορές, χρησιμοποίηση του προσωπικού που υπάρχει, αποτελεί εμπόδιο στην ανάπτυξη αποτελεσματικών υπηρεσιών υγείας, Αφού υπενθύμισε ότι το νοσηλευτικό προσωπικό καλύπτεται από πολυάριθμες διεθνείς συμβάσεις και συστάσεις εργασίας που καθορίζουν κανόνες γενικής φύσης σε θέματα απασχόλησης και συνθηκών εργασίας, όπως είναι τα διεθνή κείμενα για τη διάκριση, τη συνδικαλιστική ελευθερία και το δικαίωμα της συλλογικής διαπραγμάτευσης, του εκούσιου συμβιβασμού και της διαιτησίας, τη διάρκεια της εργασίας, την άδεια με αποδοχές και την εκπαιδευτική άδεια με αποδοχές, την κοινωνική ασφάλεια και τις κοινωνικές υπηρεσίες, την προστασία της μητρότητας και της υγείας, Αφού έκρινε ότι, σχετικά με τις ιδιαίτερες συνθήκες κάτω από τις οποίες ασκείται το νοσηλευτικό επάγγελμα, θα πρέπει να συμπληρωθούν οι γενικοί αυτοί κανόνες με κανόνες που θα εφαρμόζονται ειδικά στο νοσηλευτικό προσωπικό και θα προορίζονται να του διασφαλίσουν μία κατάσταση που να ανταποκρίνεται στο ρόλο του μέσα στον τομέα της υγείας και θα γίνεται αποδεκτή από το ίδιο το προσωπικό, Αφού σημείωσε ότι οι παρακάτω κανόνες καταρτίστηκαν με τη συνεργασία της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας και ότι αυτή η συνεργασία θα συνεχιστεί για την πρόωθηση και της διασφάλιση της εφαρμογής τους, Αφού αποφάσισε να αποδεχτεί ορισμένες προτάσεις σχετικές με την απασχόληση και τις συνθήκες εργασίας και ζωής του νοσηλευτικού προσωπικού, ζήτημα που αποτελεί το έκτο θέμα της ημερήσιας διάταξης της συνόδου, Αφού αποφάσισε ότι οι προτάσεις αυτές θα πάρουν τη μορφή διεθνούς σύμβασης, αποδέχεται σήμερα την 21 Ιουνίου 1977, την παρακάτω σύμβαση, που θα αναφέρεται ως σύμβαση για το νοσηλευτικό προσωπικό 1977.

* Η Διεθνής Σύμβαση Εργασίας 149 κυρώθηκε από την Ελλάδα με το Ν.Δ.1672/86 (ΦΕΚ 203/Α/24-12-86) και παρατίθεται με τη γλωσσική μορφή που έχει στον κυρωτικό νόμο.

Άρθρο 1.

1. Για τους σκοπούς αυτής της σύμβασης, ο όρος “νοσηλευτικό προσωπικό”, περιλαμβάνει όλες τις κατηγορίες του προσωπικού που παρέχουν νοσηλευτικές φροντίδες και υπηρεσίες.
2. Η σύμβαση αυτή εφαρμόζεται σε ολόκληρο το νοσηλευτικό προσωπικό οπουδήποτε ασκεί τα καθήκοντά του.
3. Η αρμόδια αρχή μπορεί μετά από συνεννόηση με τις ενδιαφερόμενες εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις, εάν υπάρχουν τέτοιες, να αποδέχεται ειδικές διατάξεις για το νοσηλευτικό προσωπικό που παρέχει εθελοντικά νοσηλευτικές φροντίδες και υπηρεσίες. Οι διατάξεις αυτές δε θα πρέπει να αντιτίθενται στο άρθρο 2 παρ. 2α και στα άρθρα 3, 4 και 7 της σύμβασης αυτής.

Άρθρο 2.

1. Κάθε Μέλος που έχει επικυρώσει τη σύμβαση αυτή θα πρέπει, ανάλογα με τις μεθόδους τις προσαρμοσμένες στις εθνικές συνθήκες να εκπονεί και να εφαρμόζει μία πολιτική των νοσηλευτικών υπηρεσιών και του προσωπικού η οποία, στα πλαίσια ενός γενικού προγράμματος, για την υγεία, εάν υπάρχει τέτοιο, στοχεύει στο να εξασφαλίζει τις απαραίτητες ποιοτικά και ποσοτικά νοσηλευτικές φροντίδες για να οδηγηθεί ο πληθυσμός στο ψηλότερο δυνατό επίπεδο υγείας, έχοντας υπόψη τους διαθέσιμους πόρους για τις φροντίδες της υγείας, στο σύνολό τους.
2. Ειδικά θα λάβει τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει στο νοσηλευτικό προσωπικό:
 - α) κατάλληλη εκπαίδευση και μόρφωση για την άσκηση των καθηκόντων του και
 - β) συνθήκες απασχόλησης και εργασίας, στις οποίες θα συμπεριλαμβάνονται οι προοπτικές εξέλιξης και οι αποδοχές,
 που θα μπορούν να προσελκύσουν και να κρατήσουν το προσωπικό στο επάγγελμα.
3. Η πολιτική που αναφέρεται στην παράγραφο 1 παραπάνω θα εκπονείται μετά από συνεννόηση με τις ενδιαφερόμενες εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις, εκεί όπου υπάρχουν τέτοιες οργανώσεις.
4. Η πολιτική αυτή θα συντονίζεται με τις πολιτικές που αναφέρονται σε άλλες απόψεις της υγείας και άλλους εργαζομένους στον τομέα της υγείας σε συνεννόηση με τις ενδιαφερόμενες εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις.

Άρθρο 3.

1. Οι βασικές απαιτήσεις στον τομέα της διδασκαλίας και της εκπαίδευσης του νοσηλευτικού προσωπικού και ο έλεγχος της διδασκαλίας και της εκπαίδευσης αυτής θα προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία ή την εθνική αρχή ή τις αρμόδιες επαγγελματικές οργανώσεις που είναι εξουσιοδοτημένες για το σκοπό αυτό από την εθνική νομοθεσία.
2. Η διδασκαλία και η εκπαίδευση του νοσηλευτικού προσωπικού θα συντονίζεται με τη διδασκαλία και την εκπαίδευση που παρέχονται στους άλλους εργαζομένους στον τομέα της υγείας.

Άρθρο 4.

Η εθνική νομοθεσία θα προσδιορίσει τις προϋποθέσεις από τις οποίες θα εξαρτηθεί το δικαίωμα άσκησης νοσηλευτικών φροντίδων και υπηρεσιών και θα επιφυλάξει το δικαίωμα αυτό στα πρόσωπα που πληρούν αυτές τις προϋποθέσεις.

Άρθρο 5.

1. Θα ληφθούν μέτρα για να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή του νοσηλευτικού προσωπικού στον προγραμματισμό των νοσηλευτικών υπηρεσιών και τη συνεννόηση με το προσωπικό αυτό για τις αποφάσεις που το αφορούν, με μεθόδους που να συμβιβάζονται με τις εθνικές συνθήκες.
2. Ο καθορισμός των συνθηκών απασχόλησης και εργασίας θα γίνεται κατά προτίμηση μετά από διαπραγματεύσεις μεταξύ των ενδιαφερόμενων εργοδοτικών και εργατικών οργανώσεων.
3. Η ρύθμιση των διαφορών που προκύπτουν κατά τον καθορισμό των συνθηκών απασχόλησης και εργασίας θα επιδιώκεται με τη διαπραγμάτευση μεταξύ των μερών ή με τρόπο που να κερδίζει την εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων μερών με μία διαδικασία που παρέχει εγγυήσεις ανεξαρτησίας και αμεροληψίας, όπως η μεσολάβηση, ο συμβιβασμός ή η εκούσια διαιτησία.

Άρθρο 6.

Το νοσηλευτικό προσωπικό θα απολαμβάνει τουλάχιστον ίσες συνθήκες με τους άλλους εργαζομένους της συγκεκριμένης χώρας, στους ακόλουθους τομείς :

- α) διάρκεια εργασίας, στην οποία θα περιλαμβάνονται η ρύθμιση και ο συμψηφισμός των υπερωριών, οι ακατάλληλες ώρες και η εργασία με βάρδιες,
- β) εβδομαδιαία ανάπαυση,
- γ) ετήσια άδεια με αποδοχές,
- δ) εκπαιδευτική άδεια,
- ε) άδεια μητρότητας,
- στ) άδεια ασθένειας,
- ζ) κοινωνική ασφάλεια.

Άρθρο 7.

Κάθε Μέλος θα προσπαθήσει, αν είναι αναγκαίο, να βελτιώσει τις νομοθετικές διατάξεις, που υπάρχουν, για την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, προσαρμόζοντάς τες στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά εργασίας του νοσηλευτικού προσωπικού και στο περιβάλλον όπου αυτή παρέχεται.

Άρθρο 8.

Εφόσον δεν εφαρμοστούν με συλλογική σύμβαση, με κανονισμό επιχειρήσεως, με διαιτητική ή δικαστική απόφαση, ή με άλλο τρόπο σύμφωνο με την εθνική πρακτική και αφού ληφθούν υπόψη και οι ιδιαίτερες συνθήκες κάθε χώρας, οι διατάξεις αυτής της σύμβασης θα πρέπει να εφαρμοστούν διαμέσου της εθνικής νομοθεσίας.

Άρθρο 9.

Οι επίσημες επικυρώσεις αυτής της σύμβασης θα κοινοποιούνται στο Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας για καταχώριση.

Άρθρο 10.

1. Η σύμβαση αυτή δεσμεύει εκείνα μόνο τα Μέλη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας που η επικύρωσή τους θα έχει καταχωρηθεί από το Γενικό Διευθυντή.
2. Η σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει δώδεκα μήνες μετά την καταχώριση από το Γενικό Διευθυντή των επικυρώσεων δύο Μελών.
3. Στη συνέχεια, η σύμβαση αυτή θα αρχίσει να ισχύει, για κάθε Μέλος, δώδεκα μήνες μετά την ημερομηνία καταχώρισης της επικύρωσής της από αυτό.

Άρθρο 11.

1. Κάθε Μέλος που έχει επικυρώσει αυτή τη σύμβαση θα μπορεί να την καταγγείλει μετά τη λήξη περιόδου δέκα ετών από την ημερομηνία της αρχικής έναρξης ισχύος της, με πράξη που θα κοινοποιείται για καταχώριση στο Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας.
Η καταγγελία θα ισχύει ένα χρόνο μετά την ημερομηνία κατά την οποία έγινε η καταχώρισή της.
2. Κάθε Μέλος που έχει επικυρώσει αυτή τη σύμβαση και δεν ασκήσει το δικαίωμα καταγγελίας που προβλέπεται σ' αυτό το άρθρο, μέσα σε ένα χρόνο από τη λήξη της δεκαετίας που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, θα δεσμεύεται για μια καινούργια δεκαετία και στη συνέχεια, θα μπορεί να καταγγείλει αυτή τη σύμβαση στο τέλος κάθε δεκαετίας και με τους όρους που προβλέπει αυτό το άρθρο.

Άρθρο 12.

1. Ο Γενικός Διευθυντής του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας θα γνωστοποιεί στα Μέλη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας την καταχώριση όλων των επικυρώσεων και των καταγγελιών που θα του κοινοποιούνται από τα Μέλη της Οργάνωσης.
2. Γνωστοποιώντας στα Μέλη της Οργάνωσης την καταχώριση της δεύτερης από τις επικυρώσεις που θα του έχουν κοινοποιηθεί, ο Γενικός Διευθυντής θα επισημαίνει στα Μέλη της Οργάνωσης την ημερομηνία από την οποία θα αρχίσει να ισχύει η σύμβαση αυτή.

Άρθρο 13.

Ο Γενικός Διευθυντής του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας θα κοινοποιεί στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, για καταχώριση, σύμφωνα με το άρθρο 102 του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, πλήρεις πληροφορίες σχετικά με όλες τις επικυρώσεις και τις πράξεις καταγγελίας που θα έχει καταχωρίσει σύμφωνα με τα προηγούμενα άρθρα.

Άρθρο 14.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, κάθε φορά που θα το κρίνει αναγκαίο, θα υποβάλλει στη Γενική Συνδιάσκεψη έκθεση πάνω στην εφαρμογή αυτής της σύμβασης και θα εξετάζει αν θα πρέπει να εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη της Συνδιάσκεψης θέμα ολικής ή μερικής αναθεώρησής της.

Άρθρο 15.

1. Σε περίπτωση που η Συνδιάσκεψη ψηφίσει νέα σύμβαση που θα αναθεωρεί ολικά ή μερικά τη σύμβαση αυτήν και εφ' όσον η νέα σύμβαση δεν ορίζει διαφορετικά :
 - α) η επικύρωση από ένα Μέλος, της νέας αναθεωρητικής σύμβασης θα επιφέρει αυτοδίκαια, και ανεξάρτητα από τις διατάξεις του παραπάνω άρθρου , την άμεση καταγγελία αυτής της σύμβασης, με την επιφύλαξη ότι θα έχει τεθεί σε ισχύ η νέα αναθεωρητική σύμβαση.
 - β) από την ημέρα που θα αρχίσει να ισχύει η νέα αναθεωρητική σύμβαση παύει η δυνατότητα για τα Μέλη να επικυρώνουν αυτή τη σύμβαση.
2. Η σύμβαση αυτή θα παραμείνει σε κάθε περίπτωση σε ισχύ, με τη σημερινή μορφή και το περιεχόμενό της για τα Μέλη εκείνα που την έχουν επικυρώσει αλλά δεν θα επικυρώσουν την αναθεωρητική σύμβαση.

Άρθρο 16.

Το γαλλικό και το αγγλικό κείμενο αυτής της σύμβασης είναι εξίσου αυθεντικά.